

Český telekomunikační úřad

Sokolovská 219
poštovní přihrádka 02
225 02 Praha 025

k č.j. ČTÚ-36 666/2014-613

Zasláno na e-mailovou adresu podatelna@ctu.cz

Formulář pro uplatnění připomínek, stanovisek a názorů**NÁZEV NÁVRHU OPATŘENÍ KE KONZULTACI**

Návrh textu Vyhlášení výběrového řízení za účelem udělení práv k využívání rádiových kmitočtů pro zajištění sítí elektronických komunikací v kmitočtovém pásmu 3,7 GHz

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Obchodní firma: **Vodafone Czech Republic a.s.**

IČ: 25788001

Kontaktní osoba: Mgr. Petr Piškula, 777 123 315, petr.piskula@vodafone.com

DŮVĚRNOST POSKYTNUTÝCH INFORMACÍ

Tato verze neobsahuje obchodní tajemství ani žádné další důvěrné informace.

Praha 5. 5. 2015

Mgr. Petr Piškula
manažer pro regulační záležitosti
Vodafone Czech Republic a.s.

Český telekomunikační úřad (ČTÚ) dne 5. 3. 2015 na svých internetových stránkách zveřejnil návrhy dokumentů pro Vyhlášení výběrového řízení za účelem udělení práv k využívání rádiových kmitočtů pro zajištění sítí elektronických komunikací v kmitočtovém pásmu 3,7 GHz a vyzval k zaslání připomínek v termínu do 5. 5. 2015. Společnost Vodafone vítá možnost se k těmto návrhům vyjádřit. Níže uvádíme naše připomínky a komentáře:

1. Potřeba nového spektra pro mobilní síť:

V souvislosti s rozvojem sítí LTE a nárůstem počtu a využívání „chytrých“ telefonů, které umožňují využití nepřeberného množství aplikací vyžadujících datové připojení, včetně aplikací pro sledování videa (video-on-demand), které jsou z pohledu přenášeného objemu dat nejnáročnější, je ve výhledu cca pěti let obecně očekáván bezprecedentní nárůst objemu datového provozu v mobilních sítích. Např. ITU ve svém modelu pro potřebu spektra předpokládá, že provoz v mobilních sítích mezi lety 2010 a 2020 vzroste 44 až 80 násobně¹. Vysoký nárůst provozu je již několik let realitou² a mobilní operátoři proto celosvětově investují značné prostředky do nových technologií (zejm. LTE a LTE-Advanced) a nové síťové architektury (např. tzv. „small cells“). Avšak vzhledem k tempu růstu objemu datového provozu bude nutné, aby mobilní operátoři měli přístup i k dalšímu vhodnému spektru. I při zohlednění všech dalších opatření pro zvýšení kapacity sítí sama ITU předpokládá, že v roce 2020 bude potřebné pro IMT vysokorychlostní služby v průměru poskytnout celkem 1340-1960 MHz spektra. V rámci EU je tato předpověď částečně zohledněna v RSPP³ a požadavku vůči členským státům, aby do r. 2015 stanovily celkem 1200 MHz spektra vhodného k přidělení pro bezdrátové síť.

Je tedy nepochybné, že pro obsluhu budoucího objemu datového provozu bude potřeba posilovat kapacitu mobilních sítí rovněž využitím dalšího spektra. Z pohledu mobilního operátora je tedy velmi důležité zvažovat potřebu a případné získání dalšího spektra, a to zejména v situaci, kdy se nabízí spektrum, které by výhledově mohlo být pro mobilní služby mezinárodně využívané v dostatečné míře tak, aby se projevil úspory z rozsahu a šíře nabídky jak v oblasti dodávaných síťových technologií, tak v oblasti koncových zákaznických zařízení. Dle informací dostupných společnosti Vodafone je podpora pásma 3,6-3,8 GHz v nejrozšířenějších koncových zařízeních (handsety, tablety) sice v plánech některých výrobců, ale ve velmi omezeném rozsahu a prozatím mimo zájem hlavních světových hráčů. Proto nelze očekávat využití tohoto pásma mobilními službami přinejmenším v krátkodobém horizontu.

2. Obecně k samotnému pásmu 3,7 GHz:

Pásmo 3,6-3,8 GHz je na úrovni EU harmonizováno rozhodnutím Komise 2008/411/EC (dále též „rozhodnutí Komise“), které však upravuje širší rozsah rádiového spektra, a sice 3,4 – 3,8 GHz. Jedním z očekávaných dopadů tohoto rozhodnutí je poskytování celoevropských služeb využívajících dotčené pásmo, tj. uživatelé, kteří využívají takovou službu elektronických komunikací v jednom členském státě, by měli získat přístup k

¹ Report ITU-R M.2290-0

² předpokládáme, že v desetiletém výhledu dojde k téměř 50násobnému zvýšení datového provozu v mobilních sítích, což znamená průměrné meziroční zvyšování provozu o cca 62%

Výsledky modelu připraveného pro GSMA předpokládají významný nárůst potřeby spektra právě díky růstu datového provozu v mobilních sítích: <http://www.gsma.com/spectrum/wp-content/uploads/2014/01/Coleago-Report-on-Spectrum-Demand-Model-Results.pdf>

³ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 243/2012/EU ze dne 14. března 2012 o vytvoření víceletého programu rádiového spektra

obdobné službě i v kterémkoli jiném členském státě⁴. Podle rozhodnutí Komise a tomu odpovídající implementaci v PVRS⁵ má být využití předmětných kmitočtů neutrální, tj. je možné poskytovat jakoukoliv službu za splnění technických podmínek (zejm. spektrální masky - BEM). Pásmo tedy může být využíváno pro pevnou, pohyblivou (mobilní) nebo nomadickou službu.

Kromě výše rozhodnutí Komise je třeba zmínit aktuálně probíhající přípravu na Světovou radiokomunikační konferenci, která by měla pásmo 3,6-3,8 GHz přidělit službám IMT. Lze důvodně předpokládat, že po té dojde i k úpravě harmonizačních předpisů EU.

Návrh společnosti Vodafone

Domníváme se proto, že podmínky využití pásma by měly již s přidělením pro IMT počítat. Podmínky aukce by proto měly být doplněny o vyhodnocení dopadu přidělení pásma pro IMT a případně o informace o následném postupu ČTÚ zejména ve vztahu k přidělením uděleným na základě výsledků aukce pro toto pásmo.

3. Povinnost velkoobchodní nabídky

Stejně jako v předchozích (4G) aukcích ČTÚ navrhuje uložit povinnost velkoobchodní nabídky⁶. Bez ohledu na to, zda se jedná o dobrovolně přijatý závazek nebo o povinnost, musí být tato podmínka aukce a její konkrétní nastavení dostatečně odůvodněno, aby bylo zřejmé, z jakých východisek a zjištění ČTÚ při její formulaci vycházel a jakého výsledku má být dosaženo. Zároveň by mělo být zhodnoceno, jak tato povinnost ovlivňuje či umožňuje splnění cíle na rozvoj technologické inovace. Pouze tak může vzniknout jistota, že se jedná o podmínku důvodnou a přiměřenou.

Nastavení parametrů aukce má dopad na fungování trhu, což je i deklarováno v samotném návrhu Vyhlášení, když mezi cíli aukce je podpora hospodářské soutěže a vytvoření podmínek pro případný vstup dalších subjektů na trh. Podmínky aukce a jejich důsledky pro trh tak lze plně srovnat s nápravnými opatřeními přijímanými v rámci analýz relevantních trhů, přičemž součástí těchto nápravných opatření a analýz trhů je obsáhlé odůvodnění. Nápravná opatření je nadto regulátor oprávněn přijmout pouze v krajních případech hrozícího omezení soutěže a je povinen výběr konkrétního nápravného opatření odůvodnit zejména s ohledem na očekávané účinky na úroveň soutěže.

Máme za to, že odůvodnění konkrétního nastavení podmínek aukce je i požadavkem jak správného řádu s ohledem na charakter Vyhlášení aukce jako rozhodnutí, tak i regulačního rámce EU pro oblast elektronických komunikací. Podle přesvědčení společnosti Vodafone je neslučitelné s principem transparentnosti, podle kterého má ČTÚ obecně jednat a rozhodovat, aby nastavení podmínek aukce kmitočtů toto důkladné a relevantní odůvodnění resp. analýzu, proč jsou podmínky výběrového řízení, zejména takové podmínky, které mají zásadní dopad na trh, nastaveny tak, jak je uvedeno v návrhu Vyhlášení, postrádalo. Přitom součástí odůvodnění musí být jak vysvětlení jednotlivých parametrů a povinností, tak i jejich vzájemné vazby a celkový

⁴ Recitál 3 rozhodnutí Komise

⁵ Část plánu využití rádiového spektra č. PV-P/7/07.2012-10 pro kmitočtové pásmo 2700–4200 MHz, aktuálně ČTÚ zveřejnil návrh změny

⁶ Jak odůvodnil Vodafone již v připomínkách k podmínkám 4G Aukce 2013, forma „dobrovolného“ závazku nemění nic na faktickém charakteru podmínky coby povinnosti

účinek, tj. důvody pro jejich návrh a jasně formulované očekávání ČTÚ, jak tyto podmínky ovlivní průběh aukce a situaci na trhu.

Žádná podkladová analýza, z níž by vyplývalo, že je nutné povinnost velkoobchodní nabídky zavést a že je nutné právě v navrhované formě a rozsahu, však ke konzultaci poskytnuta nebyla.

Zařazení této povinnosti se tak jeví spíše jako pouhé mechanické převzetí podmínek 4G Aukce 2013, která navíc proběhla za jiných okolností. Vodafone je přesvědčen, že pro zajištění transparentnosti podmínek aukce musí být v rámci konzultace podkladová analýza poskytnuta.

Návrh společnosti Vodafone

ČTÚ musí provést analýzu tržní situace a poskytnout ji ke konzultaci, včetně odůvodnění návrhů na nápravu situace (v podobě povinnosti velkoobchodní nabídky). Do provedení takové analýzy musí přípravu navrženého výběrového řízení přerušit.

4. Povinnosti pokrytí – technologická neutralita (neutralita splnění):

Podle podmínek aukce na licence LTE bylo pro splnění povinnosti pokrytí možné využít z části i jiná pásma, a to na základě principu technologické neutrality a neutrality služeb. S uplatněním tohoto principu na plnění rozvojových kritérií společnost Vodafone plně souhlasí, ačkoliv v podmínkách aukce LTE nebyl uplatněn důsledně, ale jen z části. Tento princip je také uplatňován v řadě zemí EU.

Jsme přesvědčeni, že z pohledu státní politiky, jakou je zejména Digitální Česko, je zásadní, aby obyvatelé na území ČR měli přístup ke službě s definovanými parametry kvality (tj. zejména rychlost a pravděpodobnost dostupnosti služby), není ale vůbec rozhodující, jakým způsobem a jakou technologií bude služba v požadované kvalitě nabízena. Z pohledu mobilních operátorů by totiž požadavek na plnění rozvojových kritérií pouze prostřednictvím daných kmitočtů opět znamenal nutnost budovat v řadě případů paralelní kapacitní pokrytí např. s pokrytím v pásmu 1800 MHz, případně v pásmu 2600 MHz, aniž by pro to byl racionální ekonomický či jiný důvod. Pokud ČTÚ usiluje o zajištění efektivního využití kmitočtů, mělo by z tohoto pohledu plně postačovat stanovení povinnosti v určitém termínu zahájit komerční poskytování služeb a v dalším termínu využívat plný rozsah kmitočtů.

O vhodnosti tohoto přístupu, kdy je na poskytovateli ponecháno, jakým způsobem splní povinnost pokrytí, svědčí i praxe v jiných členských státech EU, jak dokládá následující tabulka, v níž jsou zachyceny možnosti splnění povinnosti pokrytí v případě aukcí kmitočtů pro LTE:

Příklady ze zahraničí neutrálního přístupu ve způsobu (tj. jakou technologií a na jakých kmitočtech) dodání požadované kvality služby (rozvojová kritéria)

Země	Kdo má povinnost	Rozsah pokrytí	Kvalita služby	In/out-door	Použití dalších technologií/pásem	Trvání licence
Německo	Držitel spektra v pásmu 800 MHz	„Společná“ povinnost: Bílá místa definovaná státem (obce), 90% populace v bílých místech do 1.1.2016, Individuální povinnost: do 31.12.2016 pokrýt 50% populace každé spolkové země	Nespecifikována, nicméně odkazuje se na Broadband strategii, která definuje broadband jako 1 Mbps	nespecifikováno	Ano, včetně pevných řešení	Licence na 15 let
Španělsko	Držitel 2x10 MHz v pásmu 800 MHz	90% populace ve městech s < 5000 obyvatel, do 1.1.2020	30 Mbps download	nespecifikováno	Ano, včetně pevných řešení	Licence na 15 let
Itálie	Držitelé 5ti bloků v pásmu 800 MHz	30% lokalit identifikovaných státem do 3 let a 75% do 5 let Pokrytí= 90% populace daných lokalit	2 Mbps download	nespecifikováno	Ano, lze použít jakékoliv kmitočty dočasně. Od 11 roku licence musí být pokrytí splněno pouze použitím 800 MHz	Licence na 15 let
Dánsko	Držitel spektra v pásmu 800 MHz. Bylo však možné dražit výjimky z povinnosti pokrytí.	Každý blok spektra má přiřazené specifické geografické oblasti (bílá místa), dohromady celé území Dánska. Pokryto musí být 98% území (s výjimkou např. lesů) a 99,8% domácností a firem.	10 Mbps download do konce r. 2014.	outdoor	Ano, lze použít jakékoliv spektrum.	Licence na 22 let (bez možnosti prodloužení)

Návrh společnosti Vodafone

Obdobně jako bylo umožněno splnit rozvojová kritéria pomocí dalších prostředků v minulé aukci na kmitočty LTE, měl by být takový princip uplatněn i v podmínkách výběrového řízení pro pásmo 3,6-3,8 GHz a ČTÚ by měl umožnit neutralitu prostředků splnění podmínek pokrytí.

5. Povinnost pokrytí (rozvojová kritéria)

ČTÚ navrhuje oproti předchozí aukci na kmitočty LTE zcela jinak pojmout rozvojová kritéria. S odkazem na již uvedené v naší připomínce 4 ohledně zájmu státu na dostupnosti určité úrovně služeb bez ohledu na technologii či prostředky a vzhledem k tomu, že ČTÚ předpokládá využití pásma 3.7 GHz celoplošně, nevidíme důvod, proč se ČTÚ podstatně odchýlil od stanovení rozvojových kritérií zejména v porovnání s pásmem 2600 MHz. Pokud pro pásmo 2600 MHz byla stanovena kritéria na základě pokrytí % populace a byly stanoveny širší požadavky na technické detaily služby (minimální úroveň rychlosti pro DL, indoor), máme za to, že fyzikální vlastnosti šíření pásma 3.7 GHz nejsou v podstatě odlišné od pásma 2600 MHz, aby to bylo dostatečným důvodem pro zcela jiný přístup k povinnosti pokrytí.

Při respektování zájmu státu na pokrytí určité skupiny obcí se domníváme, že je naprosto nedostatečné, aby byl stát spokojen s provozováním pouhé jedné základnové stanice na území dané obce, a takovou obec považoval za pokrytou, a to zejména obec s vyšším počtem obyvatel než 5000. Pokrytí obce by mělo být vztaženo na % populace obce.

Návrh společnosti Vodafone

Z pohledu rozvojových kritérií by přinejmenším mělo být u pokrytí obcí definováno, že pokrytím obce se rozumí pokrytí území, na kterém žije 95% obyvatel této obce.

6. Vyvolávací cena

ČTÚ v návrhu vyhlášení uvádí, že „Minimální cena byla stanovena na základě analýzy (benchmarku) dosažených cen za udělení práv k využívání rádiových kmitočtů, které jsou předmětem tohoto Výběrového řízení, v relevantních evropských zemích.“

Rádi bychom požádali o upřesnění detailů benchmarku. Z informací dostupných Vodafonu vyplývá, že aukce pásma 3.7 GHz proběhla dosud na Slovensku a ve Spojeném království bylo přidělováno pásmo 3,4-3,6 GHz.